

מסורת הש"ס

(א) [ע"ב, ג] [פ"ה ה"א],
א נשאלו יעצ"ל.

גליון הש"ס

נמרא קונה לו ב"ב"ם עין
כ"מ נט ע"א מוס' ד"ה כ"ה:
שם יאמאי קרו' לת רח"ה:
שנת ד'ק' ע"ב [נ ע"ב]:

הגהות הב"ה

(א) תוס' ד"ה ארבע וכו'
אלא צריך לומר דמשני ד'
מדות:

מוסף תוספות

א. [ד]אם הניח בכליו של
לוקח כאל מדידה, לאו
אדעתא דליקטו כליו
אבינוהו כיון דמחוסרין
מדידה אלא לדעת
שימדרם ואח"כ ימשיך
ויהבה בהם, הלכך צריך
למימר ליה קני. רכטי וינא.
ב. עין דנפיש וינא מה
הדיו נמנע דנשות מוכר
ולא אמר ליה זיל קני.
ג. דחצירו כידו הוה
וכשם שבידו של מוכר לא
קנה לוקח שאם אתה אומר
קנה לא היינו צריכים
למשיכה ובהגהה, ה"נ
בחצירו וכו', ורשות נפקד
שאינו שכשם שאם היה
בידו ואמר לו (המוכר)
זכה לפלוני ורצה לזכות לו
וזה, אף חצרו נמי וזה
מדינתו. ד'. T. דרשות
מוכר ורשות המופקדין
מוכר חלוקין [תן בקבל
עליו. א. ה. [ד]אמוכר
שכא משאיל לו מקום
ללוקח שיקנה מה שהוא
מוכר לו. חס' לקמן ע"ב ד"ה
ל'. [ד]אמוכר
דאמרין לו דברשות מוכר
ובכליו של מוכר לא קנה
עד שיגביהו ה"נ ברשות
החריב ובחצר שאינה של
שניהם יהא אמרינן לעיל
עד שלא נתמלאת המדה
למוכר. שס. T. מדת
חסור ומפליגין בה בין
עד שלא נתמלאת
ומשתמלאת, ומדת לוקח
דראשון ראשון קנה, ומדת
מוכר דבעינן הגבהה או
משיכה, א"צ שגמבהה או
מושך בכלי המוכר קנה,
ומדת הלה המופקדין
אצלו שאם קבל עליו
הנפקד קנה לוקח. רכטי
וינא. ו. וזו הקשיא
לדברי מי שאמר ב"ב גיטין
(שם) כי אמר רב פפא דאי
אכל במלוה לא. דאי
במלוה אכלו ודאי צריך
מעמד שלשות דהא ליתיה
שיוכה לו. רמב"ן. ט. או
שהוא בחצר שאינה
משמרת שאינו קונה לו.
רמב"ן.

כליו של אדם. של לוקח קונה לו אם פסק דמים צל מקום אפי'
נרשות מוכר וכגון דלמר ליה דהדיא יקנה כליו דלמר לקמן
במעמתי' [פ.]. אכל בשממא מיבעיא לן לקמן [א] ולא אפשיטא: חוץ מר"ה.
והוא הדין לחצר שאינה של שניהן כדמוכח לקמן בצרימא ד' מדות:
כלן בסימטא. הא דר"ל ור' יוחנן:
כל מקום שיש לו רשות. כגון סימטא
וחצר השותפין ורשות מוכר וכגון
דלמר ליה זיל קני דלקמן דהיינו יש
לו רשות: אין לו רשות. כגון רה"ר
לא: ה"ג בתוספתא ארבע מדות
במוכרין עד שלא נתמלאת מדה למוכר
משנתמלאת מדה ללוקח כד"א במדה
שאינה של שניהן אכל אם היסה מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה כד"א
בזה"ר או בחצר שאינה של שניהן
אכל ברשות הלוקח כיון שקיבל עליו
מוכר ה"ו קנה ברשות מוכר לא קנה
עד שיגביה או עד שיוציא מרשות
הנעלים ברשות זה המופקדין אצלו
לא קנה עד שיקבל עליו או עד
שישכור את מקומו. ופירוש ארבע
מדות במוכרים לאו ד' רשויות קמשיב
רה"ר רשות מוכר רשות לוקח רשות
המופקדין אצלו דהא רשות מוכר
ורשות נפקד חדא הוא דהא והא
שייך למימר קבלה ושכירות מקום
והואלה והגבהה דהא תנן במתניתין

גבי רשות מוכר שכירות מקום דקמני ואם היה פיקח שוכר את
מקומו ואוקימנא [פ.]: ברשות נעלים וכיון דדינן שיה ליה ד' מדות ומה
הן ארבע מדות ד' חלוקין של דינין שחלוקין זה מזה. ואלו הן מדה
שאינה של שניהן בזה"ר ובחצר שאינה של שניהן דלמרין זה עד
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה הרי שמים רשות לוקח מיד כשיקבל
מוכר קנה הרי ג' רשות מוכר ורשות נפקד דקמפרש בהן דין הגבהה
והואלה קבלה ושכירות הרי ד'. וסמך מלמאי לי מדברי רבינו זקני
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה
מ"כ: עד שלא נתמלאת המדה למוכר. שאם נשכר היין או השמן
או אם הוקר למוכר ויכול לחזור בו דמוקי לה לקמיה [פ.]. במדה שהשאילנו
שניהן הלכך כל זמן שלא נתמלאת המדה הרי היא ברשות מוכר:
משנתמלאת הרי היא ברשות לוקח. לקחתה ולטול לה מקחו עד
שנענינו או ייחמו בכליו לדעת כן השאילו להם לא למדידה ולא
להנעיט את שלו וכל זמן שעוסק במדידה למלאת המדה הרי היא
ברשותו דמוכר דהיינו מוכר ואין הלוקח יכול לקנות בתוך כליו של
מוכר כל זמן שלא משך או שלא הגביה משנתמלאת המדה ללוקח
דפרפרשית שעבשיו נעשית כליו של לוקח לדעת כן נשאלה לו. וס"ל
להאי תנא דכליו של לוקח קונה בזה"ר כדמפרש ואזיל ודלא כרז
ושמואל ומיהו בסימטא ובחצר של שניהן מוקי לה לקמיה [ע"ב]. דהתם קני
כליו של לוקח: במדה שאינה של לו. וכדפרש עטמא: אכל אם
היה המדה של אחד מהם. או של לוקח או של מוכר: ראשון ראשון.

שנותנין לתוך המדה קנה בעל המדה שאם המדה של מוכר אע"פ
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של מוכר בזה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי'
כל זמן שהפירות דכליו דמוכר עד שיפסקם לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא
נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: בזה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מר"ה:
ובחצר שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן
בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אם היו מודדין ברשות מוכר לא
קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
ברשות מוכר לא קנה לרשות של לוקח או לסימטא או שזכר ידו למטה מג' בזה"ר סמוך
לאסיקופת הבית וקבילה דלמרי' בכתובות (דף לא).
גבי היה גמר ויאלץ ולקמן בשמעתי' (דף פ.א). מיימית לו. ומיהו לקמן [ע"ב] מוקי לה
במדה דמוכר כי מוכר ומדה דלוקח כי לוקח דהא מוכר שמימי
מאני דמוכר וזיל לוקח שמימי מאני דלוקח: שניהן לוקח. שניהן לוקח. כיון שקיבל עליו מוכר.
שנתמלאת
וא"ל כל תבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד
דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב] מוקי לה במדה דלוקח ולא גרע ממשך
ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אצלו. שהפקיד שם מוכר
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו ללוך פירותיו למכור ולמדוד
פירותיו כדרכך כל הנפקדים: עד שיקבל עליו. נפקד במלות מפקיד
לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי
גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות התם הגבהה והואלה אלא תנא
אורחא דמילתא קמני דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו
הלכך קמני התם הגבהה והואלה דליו חפץ להשאיל ולא להשכיר
רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ורבותא תנא הכא קבלה ושכירות
וכל שכן הגבהה והואלה. ולמאן דמוקי לקמן במלמאי
דמוכר כי מוכר ומאני דלוקח כי לוקח איכא לאוקומי נמי במלמאי
דמופקד כי מופקד והלכך לא קני לוקח דכליו נפקד:

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פה.

כל מקום שיש לו רשות להניח. וא"ת והא דלמר לעיל מדד והניח
ע"ג סימטא קנה ואוקימנא לתוך קופתו משמע דוקא מדד אכל
לא מדד לא קנה לו כליו ואומר ר"י דבעי למימר זיל קני^א וכיון דמדד
דלמר ליה זיל קני דמי^ב והשתא ניהא דלריכי הני תרי מיני דר' יוחנן
ומיהו הדין דלעיל דלמר דאמר אפילו
ברשות הרבים ואוקימנא בסימטא
תמיה למאי אליטריכא וי"ל דשנא
חדא מכלל חצרמה אממר:

ארבע מדות במוכרים. פירש
רבינו שמואל דאין לפרש
ד' רשויות דהא רשות מוכר ונפקד
חדא היא דהא והא שייך למימר
קבלה ושכירות מקום הוואה והגבהה
וקשה לפירוש דלס כן לערביניהו
וליתנינהו ברשות מוכר ורשות נפקד
לא קנה עד שקבל עליו או יגביהנה
או יוציאנה או ישכור מקומו ועוד
דאין נראה שמועיל קבלה ברשות
מוכר דאין אדם מקנה רשותו לאחרים
ע"י עמו^א דמתנן ב' חלון (עירובין
דף עט: וס.) דמוכר להן על ידי בנו
וצמו הגדולים אכל לא ע"י בנו וצמו
הקטנים מפני שידן כידו ומ"מ אין
לפרש דחשיב רשויות^א דלמאי דבעי
למימר השתא דמדה של לוקח קני
אפילו בזה"ר כל שכן ברשות מוכר
דקני דהא לצקוף דמסקינן דברה"ר
לא קנה אפי"ה מיבעיא לן אי קנה
ברשות מוכר כליו של לוקח אי לא^ב
ואם כן מיבעי לן לפרוש דהא דלמר
ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה
דכליו של לוקח קנה ברשות מוכר
א"כ לא חשיב אלא רשות אחד כיון
דכליו של לוקח קנה בכל מקום
דהשתא אין חילוק בין רה"ר לרשות
מוכר^א אלא (ב) דחשיב ד' מדות
דכלים מדת סרסור ומדת מוכר ומדת
לוקח ומדת נפקד: ה"ב גרסינן
בתוספתא (רפ"ה) ברשות הלה
הנפקדים אצלו לא קנה עד שקיבל
עליו או עד שיגביהנה ויוציאנה או
ישכור את מקומו אכל לפי ספרים
דגרסינן עד שיגביהנה או עד שיוציאנה
קשה לערביניהו וליתנינהו רשות
מוכר בזה"ר נפקד משמע דבצקלה
כדי וזכה לו לקונה וא"ת צקוף
פ"ק דגיטין (דף יג. וס.) דלמר
מנה לי צידך תנהו לפלוני צמעמד
שלשמן קנה ומה צריך מעמד ג'
הא מוכר התם דמן כזי דמי דמן
(סס יא: וסס ד"ה ט.) האומר נתן ג'
זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי
חוזר צקוף וזכר חוזר צקוף שחרור
משום דמן כזי וא"כ צלא מעמד ג'
יקנה לו דלמר הכא^א ולמאי דפירש ר"ת
דמעמד שלשמן קנה אפילו בעל כרחו
של נפקד אחי שפיר דליטריך לכן
מעמד ג' ולמאי דמפרש נמי ר"ת
דלא אמרינן תן כזי אלא היכא דצשעה
שנותן לו אומר לו תן אכל אם כבר
היה צידו לא אמרינן תן כזי אחי שפיר
ועוד י"ל דהא נמי מעמד ג' דלפי' אין
הפקדון ציד הנפקד^א דקני דלי לאו
מעמד ג' אינו יכול לזכות לו אלא
כשהוא ברשותו: כליו

שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר
ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של
מוכר בזה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח
דלמר דהא אפי' כל זמן שהפירות דכליו
דמוכר עד שיפסקם לקרקע ואם המדה של
לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון
ראשון קנה דדמי למשך אע"פ שלא מדד
דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו:
בזה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מר"ה: ובחצר
שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן בעל חצר
להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר:
אכל אם היו מודדין ברשות מוכר לא קנה
לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
ברשות מוכר לא קנה לרשות של לוקח או
לסימטא או שזכר ידו למטה מג' בזה"ר
סמוך לאסיקופת הבית וקבילה דלמרי' בכתובות
(דף לא). גבי היה גמר ויאלץ ולקמן בשמעתי' (דף פ.א).
מיימית לו. ומיהו לקמן [ע"ב] מוקי לה במדה
דמוכר כי מוכר ומדה דלוקח כי לוקח דהא מוכר
שמימי מאני דמוכר וזיל לוקח שמימי מאני דלוקח:
שניהן לוקח. שניהן לוקח. כיון שקיבל עליו מוכר.
שנתמלאת וא"ל כל תבואה זו קנויה לך בכך וכך
כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד
דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב] מוקי לה
במדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני
מתני' דקנה: המופקדין אצלו. שהפקיד שם מוכר
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את
רשותו ללוך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו
כדרכך כל הנפקדים: עד שיקבל עליו. נפקד
במלות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות
הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין
נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות התם
הגבהה והואלה אלא תנא אורחא דמילתא קמני
דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו
הלכך קמני התם הגבהה והואלה דליו חפץ להשאיל
ולא להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות
דכי היכי שהיה נפקד של זה הראשון הכי נמי
ישמור פקדונו של שני ורבותא תנא הכא קבלה ושכירות
וכל שכן הגבהה והואלה. ולמאן דמוקי לקמן
במלמאי דמוכר כי מוכר ומאני דלוקח כי לוקח
איכא לאוקומי נמי במלמאי דמופקד כי מופקד
והלכך לא קני לוקח דכליו נפקד:

מאי

עין משפט
נר מצוה

פ"א מ"י פ"ד מה' מביה הלכה א סמך
עשין פ"ט ט"ט מ"מ סמך
ב ט"ט ג':
פ"ב ב מ"י ט"ט ח
ט"ט ט"ט ט'
פ"ה ד מ"י ט"ט ט'
ט"ט ט"ט ט'
פ"ה ה מ"י ט"ט ט'
ט"ט ט"ט ט'
פ"ז ו מ"י ט"ט ט'
ט"ט ט"ט ט':

רבינו גרשום

לא פליגי כאן ברה"ר.
כדלוקח מורי דאם מוד לו
בכליו של לוקח ברה"ר
ולא קנה לו כליו. וכולהו
דלמר דאם מוד לו בכליו
בסמטא דקנה. והא דקאמר
רב ושמואל חוץ מרה"ר
כמשך קאמרי הא בסמטא
קנה והא דקאמר ר' יוחנן
ורש לקיח ברה"ר לא
הו"ל ממש קאמרי אלא
בסמטא ואמאי קרו ליה
רה"ר לפי שאינה רה"ר
דאיהא מוקפת מחיצה. ה"נ
מסתברא דבסמטא מיורי
דאמר ר' אבהו וכו'. והאי
דקאמר ליה ר' יודא לר'
אסי שמא לא שמע רבי
וכו'. משום דס"ל לר' יודא
דאמר (א) אמר ר'
יוחנן ור' אסי אמר אפי'
בלא כליו ס"ל לר' יוחנן
דבסמטא קנה: עד שלא
נתמלאת מדה כולה למוכר.
דמוכר יכול לחזור בו:
ומשנתמלאת מדה ללוקח.
היה הוא ברשות לוקח ואם
רצה קנה: ב"א דעל שלא
נתמלאת למוכר שמדד לו
במדה שאינה של שניהן.
אלא ששאלה אבל אם
היתה מדה של אחד מהן של
לוקח ראשון ראשון שמדד
לחזרו קנה הלוקח. ב"א
דקנה ראשון ראשון ברה"ר
ובחצר (ג) מפרש לקמן
בסמטא. וזו מדה אחת.
ובזה ב' ב"א דעל מוכר
מדד לו במדת לוקח לא קנה
עד שיגביהו והגבהה קונה
בכל מקום או עד שיוציא
ממשותו כגון דרשור את
מקומו: ואם ברשות לוקח
הן. שהיו מופקדין בידו כיון
שקבל עליו מוכר למכור
לו אפי"ם שלא מדד לו
עדיין קנה לו לוקח רשותו
וזו מדה ג'. מדה ד' אם
היו הפירות ברשות הלה
למוכר אצלו. שהיו מופקדין
ביד אחר ולא ביד לוקח לא קנה
הלוקח עד שיקבל עליו זה
המופקד שישאיל לו ללוקח
מקום שהפירות נוגחין שם
או עד שישכור את מקומו
של מופקד שהפירות שם:

(א) ר' ד"ל כ"י אבא דלפי'
בסימטא בעינן כליו דוקא.
(ב) מלאה דל"ל בזה"ר ובחצר
שאינה של שניהן ולקמן
מפרש דה"ר דלמר ה"י
בסימטא.